

בית משפט השלום בירושלים

ת"א 5901-09 יעקבוביץ' ואח' נ' בית הארחה וגן אירועים יד השמונה ואח'

בפני כב' השופטת דורית פיינשטיין

התובעים: 1. טל יעקבוביץ'
2. יעל בירן

ע"י ב"כ עו"ד עירא הדר

נגד

הנתבעים: בית הארחה וגן אירועים יד השמונה

ב"כ הנתבעים עו"ד ענת לביא-אזולאי ועוה"ד אליכיס אילנה

כתבי עת:

[דפנה ברק-ארז, "פרשנות פמיניסטית", המשפט, טז \(מאי 2011\) 37](#)

[אורית קמיר, "החוק הישראלי למניעת הטרדה", משפט ועסקים, כרך ט \(תשס"ח\) 9](#)

[משה כהן-אליה, "החירות והשוויון בראי החוק", עלי משפט, כרך ג, חוברת 1 \(תשס"ג-תשס"ד\) 15](#)

פסק דין

1. בפניי תביעה בהתאם [לחוק איסור הפליה במוצרים בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים](#), תשס"א – 2000, ובהתאם [לחוק למניעת הטרדה מינית](#) תשנ"ח – 1988.
2. בתובענה זו אין למעשה כל מחלוקת עובדתית, שכן בית הארחה יד השמונה (הנתבע, להלן: "יד השמונה") סירב לערוך את מסיבת החתונה של התובעות בשל היותן לסביות. יד השמונה לא הכחיש את טעמי הסירוב אך טען שהיה רשאי לסרב לערוך את האירוע, בשל אמונתם הדתית של חברי מושב יד השמונה, הבעלים של בית הארחה.
3. מכאן שהשאלה העומדת לפתחו של בית המשפט היא האם סירוב זה היה כדין או שהתובעות זכאיות לפיצוי ללא הוכחת נזק.

רקע עובדתי:

4. התובעות הינן בנות זוג אשר התגוררו במועדים הרלבנטיים לתביעה באנגליה. התובעות עמדו להינשא בבית העירייה בלונדון וביקשו לאחר הנישואים הפורמליים, שאינם אפשריים בישראל, לערוך מסיבת חתונה בישראל. התובעות שמעו המלצות חמות אודות האירועים הנערכים ביד השמונה ועל כן פנו טלפונית וביקשו לקבל מידע על עריכת האירוע במקום.
5. כאן המקום לעצור ולהסביר כי חברי מושב יד השמונה, מושב שיתופי בפרוזדור ירושלים, הינם ברובם הגדול יהודיים משיחיים המבססים אמונתם על מרכיבים יהודיים ונוצרים – אוונגליסטים שבמרכזם התייחסות הן אל התנ"ך והן אל הברית החדשה כדבר אלוהים, כהגדרתם. תושבי יד השמונה בחרו לגור ולחיות בקהילה מצומצמת הנוהגת כולה באורח דתי על פי אמונתם ושומרת הן על כללי ההלכה היהודית והן על דיני הברית החדשה. חברי המושב מעידים על עצמם כי הם נוהגים באופן קנאי על פי אמונתם והם נכונים להפסיד פרנסה בשל כך.
6. לפי עדותם, נוכח אמונתם של חברי יד השמונה הם לא משכירים דירות ביישוב לזוגות לא נשואים, לא משכירים חדרים בבית הארחה, המצוי בתוך המושב, ל"שימוש על פי שעות", אינם מוכנים לערוך אירועים שממומנים על ידי חברות למכירת משקאות אלכוהוליים או סיגריות. כחלק מאמונה זו לא היה מוכן הנתבע לערוך את האירוע של התובעות.
7. כך שכאשר יעל בירן (להלן: "התובעת 2") פנתה וביקשה פרטים בטלפון, נאמר לה בתום שיחה קצרה, כי במקום לא ניתן לערוך אירוע "מסוג זה" וזאת על פי הנחיות מפורשות של ההנהלה. בעקבות שיחה זו, פנתה גם טל יעקבוביץ' (בת זוגה של יעל, להלן: "התובעת 1") וביקשה להבין מדוע לא תוכלנה לערוך את האירוע. שיחת הטלפון השניה הוקלטה על ידי התובעות ואף שבתחילתה טענה העובדת במקום, שיד השמונה חוששת לאבד את תעודת הכשרות, הרי שבמהרה הודתה כי אין לקיים את האירוע בשל הנחיה של ההנהלה.
8. בסופו של יום, לא ערכו התובעות את המסיבה ביד השמונה אלא בקיבוץ צובה, שאינו רחוק מיד השמונה.
9. כאמור לעיל, הנתבע מעולם לא הכחיש כי הוא מסרב לערוך אירועים לזוגות חד מיניים, ובמסגרת כתב ההגנה אף הבהיר כי התנ"ך קובע שמעשים של זוגות אלו הינם בניגוד לרצון האל, ולטבע כפי שהאל ברא אותו. לעניין זה הפנה הנתבע לפסוקים מהתנ"ך והברית החדשה הקובעים כי משכב זכר הינו תועבה והעושים אותו הינם בני מוות (ויקרא יח' כב' – כד'; ויקרא כ' יג'; אל הרומיים א' 26-32).

10. התובעות טוענות כי הן זכאיות לפיצוי הן מכוח [חוק איסור הפליה במוצרים](#), בשירותים, ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים תשס"א – 2000 (להלן: חוק איסור הפליה), והן לפיצוי מכוח [החוק למניעת הטרדה מינית](#) תשנ"ח – 1998 (להלן: חוק למניעת הטרדה מינית). הנתבע מכחיש טענות אלו, ועומד על כך שעקרונות חופש הדת והפולחן מאפשרים לו להימנע מלערוך אירועים שאינם עולים בקנה אחד עם אמונתו, בחצרו.

המסגרת הנורמטיבית:

11. בענייננו, מתנגשים שני עקרונות יסוד בשיטת המשפט הישראלית. מן הצד האחד הזכות לשוויון שהינה זכות חוקתית. האיסור על הפליה מחמת נטייה מינית הוכר פעמים רבות, ובאספקלריות שונות על ידי המחוקק ובתי המשפט. לא בכדי הוכרה זכות השוויון כזכות יסוד בישראל: כמפורט בסעיף 2 למגילת העצמאות:

"כל אדם זכאי לזכויות ולחירויות שנקבעו בהכרזה זו, ללא הפליה כלשהי מטעמי גזע, מין, לשון, דת, דעה פוליטית או דעה בבעיות אחרות, מוצא לאומי או חברתי, קניין, לידה או מעמד אחר".

12. כן הכיר המחוקק הישראלי בעקרון זה בשורת דברי חקיקה לדוגמא: [חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה](#) תשמ"ח 1988 [חוק זכויות החולה](#), תשנ"ו-1996, [חוק חובת המכרזים](#), תשנ"ב-1992, [חוק זכויות לאנשים עם מוגבלות המועסקים כמשתקמים \(הוראת שעה\)](#), [תשס"ז-2007](#) וכמובן חוק איסור הפליה, והחוק למניעת הטרדה מינית. בתי המשפט על כל ערכאותיהם שבו והדגישו כי זכות זו הינה זכות חוקתית ונתנו ביטוי למעמדה הייחודי בשורה ארוכה של פסקי דין. די אם אזכיר בעניין זה את [בג"צ 721/94 אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ נ' יונתן דנילוביץ](#), מח (5); 749; [בג"צ 273/97 האגודה לשמירת זכויות הפרט נ' שר החינוך, פ"ד נא\(5\) 823](#); [ע"א 10280/01 ד"ר טל ירוס חקוק ואח' נ' היוהמ"ש](#), ניתן ביום 10.1.05; [בג"צ 3045/05 יוסי בן ארי ואח' נ' מנהל מינהל האוכלוסין במשרד הפנים](#), ניתן ביום 21.11.06).

13. מן הצד השני, נמצא חופש הדת והפולחן שאף הוא הוכר בשיטת משפטנו כבר במגילת העצמאות אשר הקנתה לתושבי המדינה: "חופש דת, מצפון, חינוך ותרבות".

14. בתי המשפט הדגישו כי הזכות לחופש הדת האמונה והפולחן הינה זכות חוקתית ([בג"צ 4661/06 הוועד לפיתוח חברון ואח' נ' מדינת ישראל ואח' ניתן ביום 27.6.06](#)).
וכלשונו של כב' הנשיא (בדימוס) ברק:

" (1) כל אדם בישראל נהנה מחופש המצפון, האמונה, הדת והפולחן, בהיותו אחד מעיקרי היסוד שמדינת ישראל מושתתת עליהם.

(2) חופש זה מעוגן בחלקו בסימון 83 לדבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922, ובחלקו האחר הריהו אחת מאותן זכויות יסוד שאינן כתובות עלי ספר. מכוח דינים אלה - ועל פי האמור בהכרזת העצמאות - יפורש כל חוק, ותפורש כל סמכות, כמכירים בחופש המצפון, האמונה, הדת והפולחן".

בג"צ 292/83 נאמני הר הבית עמותה ואח' נגד מפקד משטרת מרחב ירושלים פ"ד לח(2) 449.

15. בית המשפט העליון בשבתו כבג"צ נדרש פעמים רבות לשאלת האיזון בין הפגיעה ברגשות הדתיים לפגיעה בזכויות יסוד אחרות, ובאינטרסים ציבוריים רחבים.

16. עוד קבע הנשיא (בדימוס) ברק:

" חופש המצפון, האמונה, הדת והפולחן הוא חופש יחסי. יש לאזן בינו לבין זכויות ואינטרסים הראויים אף הם להגנה, כגון הקניין הפרטי והציבורי וחופש התנועה. אחד האינטרסים שיש להתחשב בהם הוא זה של הסדר הציבורי וביטחון הציבור. "את חופש הדת יש לסייג: ושום חברה אינה יכולה לקבל את הרעיון שמושגיה היסודיים בדבר סדר ציבורי יסוכלו רק משום שאין הם עולים בקנה אחד עם ציווייה של דת מסויימת" (רובינשטיין, בספרו הנ"ל בעמ' 135).

....

.....

.....

על כן, חופש המצפון, האמונה, הדת והפולחן מוגבל ומסווג כדי הדרוש וההכרחי לשם שמירה על ביטחון הציבור והסדר הציבורי. בג"צ 292/83 שם פ"ד לח(2), 449, 455.

17. בג"צ אף דן בין היתר פעמים מספר בשאלת האיזון בין הפגיעה בחופש הביטוי של הקהילה ההומו לסבית ומנגד בפגיעה ברגשות הדתיים, בדיונים שעסקו בשאלת קיום מצעד הגאווה (ראה למשל בג"צ 8988/06 יהודה משי זהב נ' אילן פרנקו – מפקד מחוז ירושלים ניתן ביום 27/12/06).

18. בבג"צ מאוחר יותר, 55809/08 מרזל ואח' נ' מפקד משטרת מחוז ירושלים ואח' עמדה כב' הנשיאה (בדימוס) דורית בייניש על הצורך לאזן בין חופש הביטוי וההפגנה לבין הגנה על רגשות דתיים וקבעה כי:

"בהתחשב בכך, אף אם נקבל לצורך הדיון את הטענה לפיה רוב הציבור אינו מעוניין בקיום מצעד הגאווה בירושלים עקב פגיעה ברגשותיו, אין בכך כדי להצדיק שלילה של חופש הביטוי וההפגנה. כבר נפסק כי רק סכנה קרובה לוודאי לפגיעה עמוקה, רצינית וקשה ברגשות הציבור – ובהן פגיעה ברגשות הדת – תצדיק הגבלה על חופש הביטוי. כפי שצוין לעיל, מדובר במקרים חריגים ויוצאי דופן "אשר באופיים מזעזעים את אמות הסיפים של הסובלנות ההדדית". אמת-מידה זו עשויה היתה להתקיים לו, למשל, היה אמור מצעד הגאווה להיערך בלב השכונות החרדיות בעיר. ברי כי מעשה כזה היה מנוגד באופן קיצוני לסובלנות ההדדית המחייבת את בני החברה כולה, והיה יוצר פגיעה אנושה ברגשות הציבור החרדי-דתי. ואולם זה אינו מצב הדברים בנסיבות העניין שלפנינו".

19. על נקודת איזון אפשרית נוספת בין השוויון לפגיעה ברגשות דתיים עמד כב' השופט רובינשטיין:

"הבעיה מתעוררת שעה שמדובר במדיניות מוכתבת, בכפיה וקל וחומר באלמות. כאשר מדובר בהחלטה של אדם המחמיר על עצמו (ולא על זולתו), יכול המשפט הישראלי לקרוא עליו "איש באמונתו יחיה" (כלשון השופט זמיר בג"צ 1438/98 [התנועה המסורתית נ' השר לענייני דתות](#), פ"ד נג" (5) 337, 376), יהיה גם מי שיקרא עליו את הביטוי המקורי בלשון הנביא "וְצִדִּיק בְּאֵמוֹנָתוֹ יֵחִי" (חבקוק ב, ד); אך ברי, כי מחובתו לקבל עליו את כללי הדין ולהימנע מהתאנות לנשים שדעתן שונה ודרכן שונה, וצדיק גם בהימנעותו יחיה" [בג"צ 746/07](#) נעמי רגן נ' משרד התחבורה פורסם בנבו".

20. בעניינינו, טוענות התובעות כי התנהגות הנתבע ביזתה אותן והפלתה אותן לרעה, ואילו הנתבע טוען כי חיובו לערוך אירוע שמנוגד לאמונתו בדלת אמותיו פוגע בחופש הדת והפולחן. היכן עובר אם כן, קו האיזון שבין חופש הדת לחופש הפרט במקרה דנן?

חוק איסור הפליה:

21. בחוק מודרני וליברלי זה (ראה מאמרו של משה [כהן אליה, החירות והשוויון בראי החוק לאיסור הפליה במוצרים ובשירותים](#), עלי משפט ג תשס"ג, עמ' 16) חיפש המחוקק וקבע נקודת איזון בין עקרונות השוויון לבין חופש הדת. בשנים עשרה השנים שחלפו מאז נחקק החוק ועד היום הובאו בפני בתי המשפט על ערכאותיו השונות מקרים רבים בהם נפסק כי הייתה הפליה על פי חוק זה. מרביתן של התביעות עסקו במקרים בהם הופלו אנשים בעיקר מטעמים הנוגעים בגזע ומוצא עדתי לרעה בעת שביקשו להיכנס למועדון זה או אחר. (ראה לדוגמא: תא (ת"א) 32795-08 [רועי לבני נ' וילה סוקולוב בע"מ](#) ניתן ביום 31/01/11; תאמ

(ת"א) 19321-04-10 **ערן שאלתיאל נ' סקאיה בע"מ** ניתן ביום 29.11.11. תוך דיון בעילות האפליה התחבטו בתי המשפט בשאלות בדבר שוויון מהותי אל מול שוויון פורמאלי. כך מתלבטים בתי המשפט גם עתה אם רשימת העילות להפליה הינה רשימה סגורה ובאילו מקרים הבחנה שרירותית לא תהווה הפליה (**עא (נצ') 198/09 ניסים סרור נ' חברת רזידנט מיוזיק בע"מ** ניתן ביום 5.11.09 וראה גם **ברע (י-ם) 478/08 ג.י.א.ת. ניהול והשקעות בע"מ נ' ארז מור** ניתן ביום 25.9.08) ואם הפליה מחמת צבע עור הינה למעשה הפליה גזעית (תאמ (ת"א) 43168/05 **צדוק ערן נ' חברת שבח שלוש בע"מ** ניתן ביום 26.9.09 **א (ש' ת"א) 22225/07 ירימי נ' ב.ת.א 5 החזקות בע"מ** [פורסם בנבו], מיום 27.2.08).

22. מדיונים בסוגיה המצומצמת יחסית של כניסה למקומות ציבוריים, כהגדרתם בחוק, התרחבה בציבור ההכרה בפוטנציאל הגלום בחוק זה והחלו להיות מוגשות תביעות בנושאים רחבים יותר. כמו כן, החלו להיות מוגשות עתירות מנהליות שונות בטענה שפעולות רשויות שונות אינן מונעות הפליה על פי החוק. כך עסקו בתי המשפט בהפליה בבידוק הביטחוני בשדה התעופה (תא (ח"י) 16528-07 **עבד-אלוהאב שלבי נ' אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ** ניתן ביום 06/04/10); בהפליה ברישום וקבלה לבתי ספר (**בגץ 5373/08 אסמעיל אברהים אבו לבדה נ' שרת החינוך** ניתן ביום 6.2.11; **בגץ 7426/08 טבקה משפט וצדק לעולי אתיופיה נ' שרת החינוך פרופ' יולי תמיר** ניתן ביום 31.8.10; **בגץ 1067/08 עמותת "נוער כהלכה" נ' משרד החינוך** ניתן ביום 6.8.09) הפרדת נשים מגברים באוטובוסים (**בגץ 746/07** שציטוט מתוכו הובא דלעיל).

23. על בסיס מערכת פסיקה זו הגישו התובעות את תביעתן ואילו הנתבע טען כי חלים עליו החריגים הקבועים בחוק בשל פגיעה בחופש הפולחן והדת שלו.

24. הוראת סעיף 3(א) לחוק קובעת כי:

"מי שעיסוקו בהספקת מוצר או שירות ציבורי או בהפעלת מקום ציבורי, לא יפלה בהספקת המוצר או השירות הציבורי, במתן הכניסה למקום הציבורי או במתן שירות במקום הציבורי, מחמת גזע, דת או קבוצה דתית, לאום, ארץ מוצא, מין, נטיה מינית, השקפה, השתייכות מפלגתית, מעמד אישי או הורות".

25. האירועים במושב יד השמונה מתקיימים באולם אירועים המופעל על ידי חברי המושב ועובדים שכירים, והינו בבעלות חברי המושב. הנתבע טען כי היות ועיקר התושבים במושב הינם יהודים משיחיים אדוקים בדתם הרי שיש לראות במקום כמקום שאינו ציבורי. היות ואולם האירועים המצוי בבית ההארחה מיועד לשימוש כלל הציבור הרי שבהתאם להוראת סעיף 2 לחוק עסקינן ב"מקום ציבורי".

26. לעניין זה יפים דברי המבוא להצעת החוק :

“חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות ציבוריים, המוצע בזה, שראשיתו בהצעה שהוכנה על ידי האגודה לזכויות האזרח בישראל, נועד להתמודד עם תופעה שלילית זו ולהקנות לכלל האוכלוסייה הזדמנויות שוות בהנאה ממוצרים, משירותים וממקומות המיועדים להיות פתוחים לציבור הרחב. מוצע שהחוק יחול גם על עסקים פרטיים המחזיקים מקומות ציבוריים, או המספקים מוצרים או שירותים ציבוריים, שכן עיקר התופעה החברתית השלילית מתרחשת במקומות שהם בבעלות פרטית, כאמור.”

27. היות והנתבע הודה בפירוש כי סירב לערוך את מסיבת החתונה של התובעות בשל נטייתן המינית הרי שקמו כנגדו החזקות החלוטות המופיעות בסעיפים 16(1) ו- 6(2) לחוק איסור הפליה. לאור זאת עובר נטל הראיה עליו להוכיח כי התקיימו החריגים האמורים בסעיף 3(ד)(1) לחוק:

“ אין רואים הפליה לפי סעיף זה –

(1) כאשר הדבר מתחייב מאופיו או ממהותו של המוצר, השירות הציבורי או המקום הציבורי ;

.....

.....”.

28. רוצה לומר, הנתבע משתית את עיקר הגנתו בטענה כי יש לאפשר לו לחיות לפי אמונתו, ובמקרה זה אמונתו מחייבת שלא לקיים אירועים של הקהילה ההומו-לסבית. מכאן שלטענת הנתבע ניהולו של בית הארחה על ידי קהילה דתית עומדת בחריג הקבוע בסעיף 3(ד)(1) לחוק, ואין לראות באי קיום האירוע של התובעות הפליה.

29. מסכימה אני עם טענת התובעות כי כל פירוש של סעיף זה צריך להיות מצומצם שכן הסעיף מטבעו פוגע בעקרון השוויון, ויש להתיר הפליה אך במקרים חריגים. גם המחוקק בנוסחו את הסעיף עמד על כך שההפליה הינה מותרת רק שעה שהדבר “מתחייב” מאופי השירות או המקום.

30. נציגי הנתבע העידו בהגינותם כי הם נכונים לערוך אירועים לבני כל הדתות, ואף אירועים בעלי אופי חילוני מובהק, ושבת התפילה שלהם מופרד לחלוטין מבית הארחה. הגם שתושבי יד השמונה מאופיינים באמונה ייחודית הרי שהעסק המנוהל ביישוב הינו תיירותי חילוני, נטול כל זיקה לדת. הנתבע מספק לכלל הציבור הן הדתי והן החילוני, והן היהודי והלא יהודי, שירותי תיירות אירוח מסיבות ואירועים מגוונים. אין מדובר במקום דתי המעניק שירותי דת דוגמת בית כנסת או מקום תפילה, ועל כן אין לקבל את טענת הנתבע כי הדת מגדירה את אופיו ומהותו של המקום.

31. אוסיף ואציין כי בפרסומים של הנתבע בכל הנוגע לבית הארחה אין הוא מציין כי הוא בעל מאפיינים דתיים ייחודיים, והוא אף נמנע מלציין כי בעלי המקום הם יהודיים משיחיים. אף כי נציגי הנתבע טענו כי כשמגיעים למקום יש חומר רב על היהדות המשיחית הרי שאין לאמונה זו כל ביטוי בפרסומים עצמם. יתכן כי הדבר נובע מהחשש של הנתבע להציף בפומבי נושא זה אך בפועל הדבר גם מעיד כי אופי השירות הציבורי שהנתבע מוכר אינו בעל מאפיינים דתיים.

32. מכאן שהנתבע לא הרים את הנטל והוכיח כי סירובו לערוך את מסיבת הנישואין לא היה בגדר הפליה. נראה כי לעניין זה אכן יפות מילותיו של כבי' השופט רובינשטיין כי ככל שחברי מושב יד השמונה מבקשים לחיות באמונתם הרי שעליהם גם לחיות בהימנעותם. על כן אני קובעת כי הנתבע הפלה את התובעות לרעה והפר את [חוק איסור הפליה במוצרים](#).

33. לטענת הנתבע כי היה ויחויב על ידי בית המשפט לערוך אירועים מ"סוג זה" הרי שהוא יאלץ לסגור את שערי בית הארחה. תשובתי היא אחת: ראוי כי ידע כל אדם המקים עסק ציבורי בישראל, כי עליו לתת שירותים לכל, וזאת ללא הפליה מחמת כל הטעמים המנויים בחוק ובתוכם גם נטייה מינית. שעה שהנתבע פתח את שערו לכל, אין הוא יכול לנסות ולסגור בפני מי שלטעמו אינו עומד בפרשנות שהוא מייחס לתנ"ך או לברית החדשה, תוך פגיעה בכבודו וברגשותיו.

34. עוד טען הנתבע כי תביעתן של התובעות הינה תיאורטית ומניפולטיבית שכן הן קיימו את האירוע במקום אחר, והן אך מבקשות לנגח את הנתבע ולהשיג תקדים משפטי. אין בידי לקבל טענה זו. התרשמתי מתום ליבן של התובעות ומכך שבאמת ובתמים ביקשו התכוונו לערוך את האירוע במושב, ושלא ידעו כלל על אמונתם הדתית של תושבי המושב. כפי שהתרשמתי כי נציגי יד השמונה מאמינים כי דבר האלוהים אוסר עליהם לערוך אירועים להומואים ולסביות הרי שהתרשמתי כי הפניה של התובעות לנתבעת היתה כנה ובתום לב, ולא נועדה להשיג רווח משני כלשהו.

החוק למניעת הטרדה מינית:

35. כפי שעוד יובהר להלן נוכח קביעתי כי התובעות הופלו בניגוד ל[חוק איסור הפליה במוצרים](#) הרי שהדיון בשאלת תחולתו של [החוק למניעת הטרדה מינית](#) הינו למעלה מהצורך.

36. סעיף 4 ל[חוק למניעת הטרדה מינית](#) קובע כי :

"לא יטריד אדם מינית את זולתו ולא יתנכל לו".

37. סעיף 3(א)(5) לחוק הטרדה מינית קובע כי :

3. (א) הטרדה מינית היא כל אחד ממעשים אלה:

...

(5) התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למיניותו, לרבות נטייתו המינית;

38. התובעות טוענות כי הפלייתן לרעה גרמה להשפלתן (בגץ [4541/94 אליס מילר נ' שר הביטחון](#) מט (4) 094, [רעא 8821/09 פבל פרוז'אנסקי נ' חברת לילה טוב הפקות בע"מ](#) [פורסם בנבו]). עוד טוענות התובעות כי העובדה שהנתבע הפנה לסעיפים בתנ"ך ובברית החדשה הרואים בהומוסקסואליות "תועבה", שחזרה שוב ושוב את ההתייחסות המבזה והמשפילה.

39. לטעמי אין צורך לבחון האם דברים שנאמרו במסגרת כתב ההגנה תוך ציטוט מדויק מכתבי הקודש הם בגדר הטרדה מינית, שכן דברים אלו נאמרו לצורכי הגנתו של הנתבע והבהרת עיקרי אמונתו.

40. יחד עם זאת, אף כי נאמר לתובעות בנימוס כי לא יערכו את האירוע ביד השמונה בשל היותן לסביות, הרי שתשובה זו הינה משפילה ומבזה על בסיס נטייה מינית. המבחן להטרדה מינית הינו מבחן אובייקטיבי:

"בהקשר זה נציין כי הלכה פסוקה היא כי תחושותיה של המתלוננת אינן קובעות את גבולות ההטרדה המינית. המבחן הוא מבחן אובייקטיבי. גבולות ההטרדה המינית נקבעים על ידי בית המשפט, הקובע קביעה נורמטיבית מהו סטנדרט ההתנהגות הנדרש, והיכן עובר הגבול בין התנהגות ראויה לבין התנהגות פסולה. ...תחושות של ביזוי והשפלה הן קשות להוכחה. על כן, בית הדין מופקד על יציקת התכנים למונחים אלה, באופן שהללו הופכים למונחים נורמטיביים, המסייעים לבית הדין לקבוע האם התייחסות כלשהי חורגת מן הנורמה המקובלת ולפיכך מבזה ומשפילה את האדם נגדו הופנתה ההתייחסות". (ראה לעניין זה [עש"ם 4790/04 מדינת ישראל נ' אברהם בן חיים](#), [פורסם בנבו], ניתן ביום 2.5.2005).

41. הפסיקה עוסקת על פי רוב במקרים בהם ההטרדה המינית יש התייחסות לזולת כאל אובייקט מיני שנועד לסיפוק יצרו של הפוגע ([עש"מ 5771/01 פודלובסקי נ' נציב שירות המדינה, פד"י נו" \(1\) 463](#)) אך הרי שיתכנו גם מקרים בהם ההטרדה המינית היא בגדר דחיה בוז והשפלה של הזולת על רקע מינו או נטייתו המינית. ברי לכל כי אם אומרים לאדם איננו עורכים אירועים "מסוג זה" הרי שיש בכך להעיד על רתיעה, פגיעה ביזוי והשפלה. כפי שהיינו רואים בהפליה על בסיס גזע כהתייחסות מבזה ומשפילה יש לראות כך גם כאשר עסקינן בהפליה מחמת נטייה מינית.

42. ההטרדה המינית אינה מכוונת אך לניצול מיני אלא גם ואולי בעיקר לפגיעה בכבודו של אדם על רקע מינו או נטייתו המינית (דפנה [ברק-ארז](#), [פרשנות פמיניסטית](#), המשפט טז תשע"א 52-37). יוזכר כי אחת ממטרותיו של סעיף 3(א)(5) דנן הייתה מניעת הטרדות על רקע מגדר או נטיה מינית שאינן בעלות אופי מיני (אורית [קמיר](#), [החוק הישראלי למניעת הטרדה מינית – איפה אנחנו במלאת לו עשור?](#), משפט ועסקים ט' התשס"ח (ספטמבר 2008) עמ' 9-730). במקרה זה, אכן כבודן של התובעות נפגע בשל נטייתן המינית.

43. מכאן שלטעמי הנתבעת אכן הטרדה מינית כהגדרת החוק את התובעות.

הפיצויים:

44. כפי שציינתי לעיל, אני סבורה כי הדיון בשאלת תחולתו של [החוק למניעת הטרדה מינית](#) הוא דיון תיאורטי או למעלה מן הנדרש שכן למעשה מדובר בכפל פיצוי בגין אותה העוולה שאינו ראוי משפטית או מהותית.

45. התובעות טוענות כי הן זכאיות לקבל כפל פיצוי ללא הוכחות נזק על פי שני החוקים. מכאן שלשיטתן של התובעות כל אחת מהן זכאית ל-50,000 ₪ מכוח כל אחד מהחוקים ואך מטעמי אגרה צמצמו את התביעה לסך של 125,000 ₪.

46. אין בידי לקבל טענה זו. התכלית של פסיקת פיצויים ללא הוכחת נזק הינה פיצוי בגין עוגמת נפש שעה שקיים קושי ראייתי אמיתי להוכיח את הנזק שנגרם לניזוק. כפועל יוצא מכך אין אדם מפוצה יותר מנזקו ועל כן גם אין לפצות בכפל פיצוי גם אם הנתבעת הפרה שני חוקים בעניינן, ולא רק חוק אחד.

47. הערכת הפיצויים בגין ראש הנזק של עגמת נפש משימה קשה היא הן בשל הקושי האינטלקטואלי שביסוד ראש נזק זה, והן בשל הקושי לתרגם לערכים כספיים את שיעורו של הנזק. (ע"א 70/52 גרוסמן נ' רוט, פ"ד ו 1242; ע"א 6978/96 עמר נ' קופת חולים הכללית של ההסתדרות, פ"ד נה (1) 930, 920; ע"א 7130/01 סולל בונה נ' תנעמי ואח', פ"ד נח (1) 1, 27). בה בעת, העיקרון של החזרת המצב לקדמותו, חולש גם על ראש נזק זה ומחייב, על כן, פיצוי הולם בגינו (ע"א 1081/00 אבנעל ואח' נ' מדינת ישראל, מיום 17.1.05, בפסקה 22).

48. בבואי לשקול את גובה הפיצוי הראוי במקרה זה, שקלתי והשוויתי למקרים אחרים שונים ודומים בפסיקה, על חומרתם השונה. עמדה גם לנגד עיני תכליתו של הפיצוי על פי החוקים דנן. שכן, בדומה לתכליתו של הפיצוי על פי חוק לשון הרע הרי שמעבר להחזרת הנפגע למצב עובר לפגיעה קיימת מטרה נוספת והיא חינוכו של הציבור הרחב לערך השוויון וכבוד האדם המוגנים על ידי חוק איסור הפליה וחוק למניעת הטרדה. (רע"א 4740/00, לימור אמר נ' אורנה יוסף ואח', (לא פורסם), [פורסם בנבו]). על כן אני קובעת כי הנתבעת יפצה כל אחת

מהתובעת בסך של 30,000 ₪ ובסך הכל בסכום כולל של 60,000 ₪. בנוסף ישא הנתבע בהוצאות התובעות בגובה אגרת בית המשפט ובשכר טרחת בא כוח התובעת בסך של 15,000 ₪.

ניתן היום, ט"ז אלול תשע"ב, 03 ספטמבר 2012, בהעדר הצדדים.

חתימה

דורית פיינשטיין 54678313

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)